

EBA/GL/2016/07

18/01/2017

Wytyczne

---

dotyczące stosowania definicji
niewykonania zobowiązania, określonej
w art. 178 rozporządzenia (UE) nr
575/2013

1. Zgodność i obowiązki sprawozdawcze

Status niniejszych wytycznych

1. Niniejszy dokument zawiera wytyczne wydane zgodnie z art. 16 rozporządzenia (UE) nr 1093/2010¹. Zgodnie z art. 16 ust. 3 rozporządzenia (UE) nr 1093/2010 właściwe organy i instytucje finansowe dokładają wszelkich starań, aby zastosować się do tych wytycznych i zaleceń.
2. Wytyczne przedstawiają stanowisko EUNB w sprawie odpowiednich praktyk nadzoru w ramach Europejskiego Systemu Nadzoru Finansowego lub tego, jak należy stosować prawo europejskie w konkretnym obszarze. Właściwe organy określone w art. 4 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1093/2010, do których wytyczne mają zastosowanie, powinny stosować się do wytycznych poprzez wprowadzenie ich odpowiednio do swoich praktyk (np. poprzez dostosowanie swoich ram prawnych lub procesów nadzorczych), również jeżeli wytyczne są skierowane przede wszystkim do instytucji.

Wymogi dotyczące sprawozdawczości

3. Zgodnie z art. 16 ust. 3 rozporządzenia (UE) nr 1093/2010 właściwe organy muszą poinformować EUNB, czy stosują się lub czy zamierzą zastosować się do niniejszych wytycznych lub danego zalecenia lub podają powody niestosowania się do dnia 20.03.2017. W przypadku braku informacji w tym terminie właściwe organy zostaną uznane przez EUNB za niestosujące się do niniejszych wytycznych. Informacje należy przekazać poprzez wysłanie formularza dostępnego na stronie internetowej EUNB na compliance@eba.europa.eu z dopiskiem „EBA/GL/2016/07”. Informacje przekazują osoby upoważnione do informowania o niestosowaniu się do wytycznych w imieniu właściwych organów. Wszelkie zmiany dotyczące stosowania się do wytycznych także należy zgłaszać do EUNB.
4. Zgodnie z art. 16 ust. 3 przekazywane informacje publikuje się na stronie internetowej EUNB.

---

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1093/2010 z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie ustanowienia Europejskiego Urzędu Nadzoru (Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego), zmiany decyzji nr 716/2009/WE oraz uchylenia decyzji Komisji 2009/78/WE (Dz.U. L 331 z 15.12.2010, s. 12).

2. Przedmiot, zakres stosowania i definicje

Przedmiot

5. Niniejsze wytyczne określają wymogi dotyczące stosowania definicji niewykonania zobowiązania, określonej w art. 178 rozporządzenia (UE) nr 575/2013, zgodnie z uprawnieniami przyznanymi EUNB na mocy art. 178 ust. 7 tego rozporządzenia.

Zakres stosowania

6. Niniejsze wytyczne mają zastosowanie do obu następujących metod:
  - (a) metody wewnętrznych ratingów (metody IRB), określonej w części trzeciej tytuł II rozdział 3 rozporządzenia (UE) nr 575/2013;
  - (b) metody standardowej dotyczącej ryzyka kredytowego, określonej w drodze odniesienia do art. 178 w art. 127 rozporządzenia (UE) nr 575/2013.
7. Instytucje, którym udzielono pozwolenia na stosowanie metody IRB, powinny stosować wymogi, które zostały określone w niniejszych wytycznych w odniesieniu do metody IRB, do wszystkich ekspozycji. W przypadku gdy wspomniane instytucje uzyskały uprzednie pozwolenie na stałe stosowanie metody standardowej zgodnie z art. 150 rozporządzenia (UE) nr 575/2013 lub pozwolenie na sekwencyjne wdrażanie metody IRB zgodnie z art. 148 tego rozporządzenia, mogą one stosować wymogi określone w niniejszych wytycznych, dotyczące metody standardowej, w odniesieniu do właściwych ekspozycji podlegających warunkom stałego stosowania metody standardowej w niepełnym zakresie lub wymogi zawarte w planie sekwencyjnego wdrażania.

Adresaci

8. Niniejsze wytyczne skierowane są do właściwych organów określonych w art. 4 ust. 2 ppkt (i) rozporządzenia (UE) nr 1093/2010 oraz do instytucji finansowych określonych w art. 4 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1093/2010.

Definicje

9. O ile nie określono inaczej, pojęcia stosowane i zdefiniowane w rozporządzeniu (UE) nr 575/2013 i dyrektywie 2013/36/UE mają w niniejszych wytycznych takie samo znaczenie.

3. Wykonanie

Data rozpoczęcia stosowania

10. Niniejsze wytyczne zaczną obowiązywać od dnia 1 stycznia 2021 r. W związku z tym instytucje powinny włączyć określone w nich wymogi do swoich procedur wewnętrznych i systemów informatycznych do tego czasu, przy czym właściwe organy mogą przyspieszyć ich wdrożenie według własnego uznania.

Zastosowanie niniejszych wytycznych po raz pierwszy przez instytucje stosujące metodę IRB

11. Aby zastosować niniejsze wytyczne po raz pierwszy, instytucje stosujące metodę IRB powinny ocenić i w razie konieczności odpowiednio dostosować swoje systemy ratingowe w taki sposób, aby oszacowania parametrów ryzyka odzwierciedlały nową definicję niewykonania zobowiązania zgodnie z niniejszymi wytycznymi. W tym celu odnośne instytucje powinny:
  - (a) w miarę możliwości dostosować dane historyczne w oparciu o nową definicję niewykonania zobowiązania zgodnie z niniejszymi wytycznymi, w tym w szczególności jako wynik progów istotności dla przeterminowanych zobowiązań kredytowych, o których mowa w art. 178 ust. 2 lit. d) rozporządzenia (UE) nr 575/2013;
  - (b) ocenić istotność wpływu nowej definicji na wszystkie parametry ryzyka i wymogi w zakresie funduszy własnych zgodnie z niniejszymi wytycznymi oraz w porównaniu z poprzednią definicją, w stosownych przypadkach, po odpowiednim dostosowaniu danych historycznych;
  - (c) uwzględnić w swoich systemach ratingowych dodatkowy margines ostrożnościowy w celu przewidzenia ewentualnych zakłóceń szacowania ryzyka, wynikających z niespójnej definicji niewykonania zobowiązania, stosowanej w danych historycznych wykorzystywanych do celów modelowania.
12. Zmiany, o których mowa w ust. 11, mające zastosowanie do systemów ratingowych w wyniku stosowania niniejszych wytycznych, muszą zostać zweryfikowane poprzez walidację wewnętrzną oraz zaklasyfikowane zgodnie z rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) nr 529/2014 oraz, w zależności od danej klasyfikacji, muszą zostać notyfikowane lub zatwierdzone przez odpowiedni właściwy organ.
13. Instytucje, które stosują metodę IRB i muszą uzyskać uprzednie pozwolenie od właściwych organów zgodnie z art. 143 rozporządzenia (UE) nr 575/2013 oraz z rozporządzeniem

delegowanym Komisji (UE) nr 529/2014² w celu wdrożenia niniejszych wytycznych w terminie określonym w ust. 10, powinny uzgodnić ze swoimi właściwymi organami ostateczny termin składania wniosków w sprawie zatwierdzenia zmian wprowadzonych do definicji niewykonania zobowiązania.

14. Po rozpoczęciu gromadzenia danych zgodnie z nową definicją niewykonania zobowiązania, przedstawioną w niniejszych wytycznych, instytucje stosujące metodę IRB powinny – w ramach regularnego przeglądu oszacowań ryzyka, o których mowa w art. 179 ust. 1 lit. c) rozporządzenia (UE) nr 575/2013 – rozszerzyć lub, w uzasadnionych przypadkach, przesunąć okno danych historycznych wykorzystywanych do kwantyfikacji ryzyka po to, aby uwzględnić nowe dane. Dopóki spójna definicja niewykonania zobowiązania nie będzie stosowana przez odpowiedni czas, instytucje stosujące metodę IRB powinny podczas regularnego weryfikowania oszacowań parametrów ryzyka oceniać odpowiedniość poziomu marginesu ostrożnościowego, o którym mowa w ust. 11 lit. b).

Uchylenie

15. Sekcje 3.3.2.1. i 3.4.4. wydanych przez Komitet Europejskich Organów Nadzoru Bankowego (CEBS) wytycznych dotyczących wdrażania, walidacji i oceny metody zaawansowanego pomiaru (AMA) oraz metody wewnętrznych ratingów (IRB) (GL10), opublikowanych w dniu 4 kwietnia 2006 r., zostają uchylone z dniem 1 stycznia 2021 r.

4. Kryterium przeterminowania stosowane w identyfikacji niewykonania zobowiązania

---

Obliczanie liczby dni przeterminowania

16. Do celów stosowania art. 178 ust. 1 lit. b) rozporządzenia (UE) nr 575/2013, w przypadku gdy jakkolwiek spłata kwoty głównej, odsetek lub opłat nie nastąpiła w wyznaczonym terminie płatności, instytucje powinny uznać taką sytuację za przeterminowane zobowiązanie kredytowe. W przypadku modyfikacji harmonogramu spłaty zobowiązań kredytowych, o których mowa w art. 178 ust. 2 lit. e) rozporządzenia (UE) nr 575/2013, instytucje powinny wyjaśnić w swoich zasadach, że obliczanie dni przeterminowania powinno opierać się na zmodyfikowanym harmonogramie płatności.
17. Jeżeli umowa kredytowa wyraźnie zezwala dłużnikowi na modyfikację harmonogramu, zawieszenie lub odroczenie płatności w określonych warunkach oraz jeżeli dłużnik postępuje

---

² Dz.U. L 148 z 20.5.2014, s. 36.

zgodnie z prawami przyznanymi w umowie, zmodyfikowanych, zawieszonych lub odroczonych rat nie należy uznawać za przeterminowanie; obliczanie dni przeterminowania powinno opierać się na nowym harmonogramie, który musi zostać określony. Jeżeli dłużnik zmodyfikuje harmonogram albo zawiesi lub odroczy płatności, instytucje powinny przeanalizować powody takiej zmiany oraz ocenić elementy wskazujące na prawdopodobieństwo niedokonania płatności zgodnie z art. 178 ust. 1 i 3 rozporządzenia (UE) nr 575/2013 oraz z sekcją 5 niniejszych wytycznych.

18. W przypadku gdy spłata zobowiązania zostanie zawieszona na mocy przepisów prawnych dopuszczających taką możliwość lub na podstawie innych ograniczeń prawnych, obliczanie dni przeterminowania również należy zawiesić w tym okresie. W takich sytuacjach instytucje powinny jednak w miarę możliwości przeanalizować powody skorzystania z możliwości takiego zawieszenia oraz ocenić elementy wskazujące na prawdopodobieństwo niedokonania płatności zgodnie z art. 178 ust. 1 i 3 rozporządzenia (UE) nr 575/2013 oraz z sekcją 5 niniejszych wytycznych.
19. W przypadku gdy spłata zobowiązania jest przedmiotem sporu pomiędzy dłużnikiem a instytucją, obliczanie dni przeterminowania można zawiesić do momentu rozstrzygnięcia sporu, o ile spełniony jest co najmniej jeden z następujących warunków:
  - (a) spór pomiędzy dłużnikiem a instytucją dotyczący istnienia lub kwoty zobowiązania kredytowego jest przedmiotem postępowania sądowego lub innego formalnego postępowania prowadzonego przez właściwy organ zewnętrzny, które to postępowanie prowadzi do wydania wiążącego orzeczenia zgodnie z obowiązującymi ramami prawnymi we właściwej jurysdykcji;
  - (b) w szczególnym przypadku leasingu – do instytucji została skierowana formalna skarga dotycząca przedmiotu umowy oraz meritum skargi zostało potwierdzone przez niezależny dział audytu wewnętrznego, dział walidacji wewnętrznej lub inną porównywalną niezależną jednostkę ds. audytu.
20. W przypadku zmiany dłużnika w wyniku takiego zdarzenia jak połączenie lub przejęcie dłużnika, lub jakakolwiek inna podobna transakcja, dni przeterminowania należy zacząć obliczać od momentu, gdy inna osoba lub jednostka przejmuje zobowiązanie do spłaty zobowiązania. Zmiana nazwy dłużnika nie wpływa natomiast na obliczanie liczby dni przeterminowania.
21. Suma wszystkich przeterminowanych kwot, które są powiązane z jakimkolwiek zobowiązaniem kredytowym dłużnika wobec instytucji, jednostki dominującej lub jakiegokolwiek jednostki zależnej względem danego dłużnika oraz które instytucje są zobowiązane obliczać do celów porównania z progiem istotności określonym przez właściwy organ zgodnie z art. 178 ust. 2 lit. d) rozporządzenia (UE) nr 575/2013, powinna być obliczana na tyle często, aby możliwe było wykrycie niewykonania zobowiązania w odpowiednim czasie. Instytucje powinny dopilnować, aby informacje dotyczące liczby dni przeterminowania i

niewykonania zobowiązania były zawsze aktualne wtedy, gdy wykorzystuje się je do celów podejmowania decyzji, wewnętrznego zarządzania ryzykiem, sprawozdawczości wewnętrznej lub zewnętrznej oraz spełniania wymogów w zakresie funduszy własnych. Jeżeli instytucje obliczają liczbę dni przeterminowanych rzadziej niż codziennie, powinny dopilnować, aby data niewykonania zobowiązania została określona jako data faktycznego spełnienia kryterium przeterminowania.

22. Przyznanie dłużnikowi statusu wskazującego na niewykonanie zobowiązania nie powinno podlegać dodatkowemu osądowi ekspertów; jeżeli dłużnik spełnia kryterium przeterminowania, wszystkie ekspozycje względem danego dłużnika należy uznać za cechujące się niewykonaniem zobowiązania, o ile został spełniony którykolwiek z następujących warunków:
- (a) ekspozycje kwalifikują się jako ekspozycje detaliczne i instytucja stosuje definicję niewykonania zobowiązania na poziomie poszczególnych instrumentów kredytowych;
  - (b) uznaje się, że nastąpiło tak zwane „przeterminowanie z powodów technicznych”, zgodnie z ust. 23.

Przeterminowanie z powodów technicznych

23. Uznaje się, że przeterminowanie z powodów technicznych wystąpiło wyłącznie wtedy, gdy:
- (a) instytucja stwierdzi, że niewykonanie zobowiązania było wynikiem błędu danych lub systemu stosowanych przez instytucję, w tym błędów ręcznych w standardowych procesach, z wyjątkiem błędnych decyzji kredytowych;
  - (b) instytucja stwierdzi, że niewykonanie zobowiązania było wynikiem niedokonania płatności lub błędnego bądź opóźnionego dokonania transakcji płatności zleconej przez dłużnika, lub gdy istnieją dowody na to, że płatność nie została dokonana z powodu awarii systemu płatności;
  - (c) ze względu na charakter transakcji występuje różnica czasowa pomiędzy otrzymaniem płatności przez instytucję a przypisaniem danej płatności do właściwego konta, w związku z czym płatność została dokonana przed upływem 90 dni, lecz uznanie płatności na koncie klienta nastąpiło po upływie terminu wynoszącego 90 dni;
  - (d) w szczególnym przypadku umów faktoringu, gdy nabyte wierzytelności są wykazane w bilansie instytucji oraz gdy próg istotności określony przez właściwy organ zgodnie z art. 178 ust. 2 lit. d) rozporządzenia (UE) nr 575/2013 został przekroczony, lecz żadna wierzytelność dłużnika nie jest przeterminowana powyżej 30 dni.

24. Zgodnie z art. 178 rozporządzenia (UE) nr 575/2013 przeterminowania z powodów technicznych nie należy uznawać za niewykonanie zobowiązania. Instytucje powinny naprawić

wszystkie wykryte błędy, które doprowadziły do przeterminowania z powodów technicznych, w możliwie najkrótszym czasie.

Do celów szacowania parametrów ryzyka instytucje stosujące metodę IRB powinny usunąć zdarzenia przeterminowania z powodów technicznych z referencyjnego zestawu danych dotyczących ekspozycji, których dotyczy niewykonanie zobowiązania.

Ekspozycje wobec rządów centralnych, władz lokalnych i podmiotów sektora publicznego

25. Instytucje mogą stosować szczególne zasady traktowania ekspozycji wobec rządów centralnych, władz lokalnych i podmiotów sektora publicznego, jeżeli spełnione są wszystkie następujące warunki:

(a) umowa dotyczy dostawy towarów lub świadczenia usług, w odniesieniu do których procedury administracyjne wymagają przeprowadzenia określonych kontroli wykonania umowy, zanim zostanie dokonana płatność; odnosi się to w szczególności do ekspozycji faktoringowych lub podobnych rodzajów umów, lecz nie dotyczy instrumentów takich jak obligacje;

(b) poza opóźnieniem w płatności nie występują żadne inne elementy wskazujące na prawdopodobieństwo niedokonania płatności, określone zgodnie z art. 178 ust. 1 lit. a) i art. 178 ust. 3 rozporządzenia (UE) nr 575/2013 oraz z niniejszymi wytycznymi, sytuacja finansowa dłużnika jest dobra oraz gdy nie istnieją żadne uzasadnione obawy co do tego, że zobowiązanie może nie zostać spłacone w całości, w stosownych przypadkach, łącznie z odsetkami za zwłokę;

(c) zobowiązanie nie jest przeterminowane dłużej niż 180 dni.

26. Instytucje, które decydują się na stosowanie szczególnych zasad traktowania, o których mowa w ust. 25, powinny stosować wszystkie następujące reguły:

(a) danych ekspozycji nie należy uwzględniać przy obliczaniu progu istotności dla innych ekspozycji wobec danego dłużnika;

(b) nie należy traktować ich jako ekspozycje cechujące się niewykonaniem zobowiązania w rozumieniu art. 178 rozporządzenia (UE) nr 575/2013;

(c) należy wyraźnie udokumentować je jako ekspozycje podlegające szczególnemu traktowaniu.

Przepisy szczególne mające zastosowanie do faktoringu i nabytych wierzytelności

27. W przypadku umów faktoringu, gdy scedowane wierzytelności nie są wykazane w bilansie faktora i faktor jest odpowiedzialny bezpośrednio wobec klienta do uzgodnionego poziomu procentowego, dni przeterminowania należy zacząć liczyć od momentu, gdy konto faktoringowe osiągnie debet, tj. od momentu, gdy zaliczki zapłacone na poczet wierzytelności przekroczą poziom procentowy ustalony pomiędzy faktorem a klientem. W celu określenia, które pozycje klienta faktora są przeterminowane, instytucje powinny:
- (a) porównać sumę kwoty znajdującej się na koncie faktoringowym z debetem i wszystkich innych przeterminowanych zobowiązań klienta ujętych w bilansie faktora z bezwzględną składową progą istotności określonego przez właściwy organ zgodnie z art. 178 ust. 2 lit. d) rozporządzenia (UE) nr 575/2013; oraz
  - (b) porównać stosunek pomiędzy sumą opisaną w lit. a) a całkowitą kwotą bieżącej wartości konta faktoringowego, tj. wartości zaliczek zapłaconych na poczet wierzytelności i wszystkich innych ekspozycji bilansowych powiązanych ze zobowiązaniami kredytowymi klienta, ze względną składową progą istotności określonego przez właściwy organ zgodnie z art. 178 ust. 2 lit. d) rozporządzenia (UE) nr 575/2013.
28. W przypadku umów faktoringu, gdy nabyte wierzytelności są wykazane w bilansie faktora oraz gdy faktor ma ekspozycje wobec dłużników klienta, dni przeterminowania należy zacząć liczyć od momentu, gdy płatność za jedną wierzytelność staje się przeterminowana. W takiej sytuacji – ze względu na to, że scedowane wierzytelności są wierzytelnościami nabytymi – instytucje stosujące metodę IRB, o ile spełniają wymagania określone w art. 154 ust. 5 rozporządzenia (UE) nr 575/2013 lub – w przypadku nabytych wierzytelności korporacyjnych – wymagania określone w art. 153 ust. 6 rozporządzenia (UE) nr 575/2013, mogą stosować definicję niewykonania zobowiązania w odniesieniu do ekspozycji detalicznych zgodnie z sekcją 9 niniejszych wytycznych.
29. Jeżeli instytucja wykryje zdarzenia mające związek z rozmyciem ryzyka nabytych wierzytelności w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 53 rozporządzenia (UE) nr 575/2013, nie powinna uznawać ich za zdarzenia prowadzące do niewykonania zobowiązania przez dłużnika. W przypadku gdy kwota wierzytelności została zmniejszona w wyniku zdarzeń mających związek z rozmyciem ryzyka, takich jak zniżki, odliczenia, kompensowanie lub noty kredytowe wydane przez sprzedawcę, zmniejszoną kwotę wierzytelności należy uwzględnić przy obliczaniu liczby dni przeterminowania. W przypadku gdy pomiędzy dłużnikiem a sprzedawcą istnieje spór i uznaje się, że ma on związek z rozmyciem ryzyka, obliczanie dni przeterminowania należy zawiesić do momentu rozstrzygnięcia sporu.
30. Zdarzenia uznane za zdarzenia mające związek z rozmyciem ryzyka i w związku z tym wykluczone z identyfikacji niewykonania zobowiązania należy uwzględnić przy obliczaniu

wymogów w zakresie funduszy własnych lub kapitału wewnętrznego z tytułu rozmycia ryzyka. Jeżeli instytucje wykryją znaczną liczbę zdarzeń mających związek z rozmyciem ryzyka, powinny przeanalizować i udokumentować powody takich zdarzeń oraz ocenić elementy wskazujące na prawdopodobieństwo niedokonania płatności zgodnie z art. 178 ust. 1 i 3 rozporządzenia (UE) nr 575/2013 oraz z sekcją 5 niniejszych wytycznych.

31. Jeżeli dłużnik nie został odpowiednio poinformowany o cesji wierzytelności przez klienta faktora i instytucja ma dowody na to, że klient otrzymał płatność z tytułu wierzytelności, instytucja nie powinna uznać danej wierzytelności za przeterminowaną. Jeżeli dłużnik został odpowiednio poinformowany o cesji wierzytelności, lecz mimo to dokonał płatności na rzecz klienta, instytucja powinna kontynuować obliczanie dni przeterminowania zgodnie z warunkami odnoszącymi się do wierzytelności.
32. W szczególnym przypadku niejawnych umów faktoringu, gdy dłużnicy nie są informowani o cesji wierzytelności, lecz nabyte wierzytelności są wykazane w bilansie faktora, obliczanie dni przeterminowania należy rozpocząć od momentu uzgodnionego z klientem, gdy płatności dokonane przez dłużników powinny zostać przekazane od klienta do faktora.

Wyznaczanie progu istotności

33. Właściwe organy powinny powiadomić EUNB o poziomach progów istotności, jakie wyznaczyły w swoich jurysdykcjach zgodnie z art. 178 ust. 2 lit. d) rozporządzenia (UE) nr 575/2013. Po wejściu w życie regulacyjnych standardów technicznych opracowanych zgodnie z art. 178 ust. 6 rozporządzenia (UE) nr 575/2013, gdy właściwe organy określiły względną składową progę istotności na poziomie innym niż 1%, o którym mowa we wspomnianych regulacyjnych standardach technicznych, właściwe organy powinny uzasadnić EUNB, dlaczego określiły inny poziom progę.
34. Instytucje powinny stosować próg istotności przeterminowanego zobowiązania kredytowego, wyznaczony przez ich właściwe organy zgodnie z art. 178 ust. 2 lit. d) rozporządzenia (UE) nr 575/2013. Instytucje mogą wykrywać przypadki niewykonania zobowiązania na podstawie niższego progę, jeżeli są w stanie wykazać, że niższy próg jest odpowiednim elementem, który wskazuje na prawdopodobieństwo niedokonania płatności, oraz nie prowadzi do nadmiernej liczby przypadków niewykonania zobowiązania, które niedługo po otrzymaniu statusu niewykonania zobowiązania lub zmniejszeniu wymogów kapitałowych ponownie otrzymują status wykonania zobowiązania. W takim przypadku instytucje powinny zapisać w swoich bazach danych informację dotyczącą przesłanki niewykonania zobowiązania jako dodatkowy element wskazujący na prawdopodobieństwo niedokonania płatności.

5. Elementy wskazujące na prawdopodobieństwo niedokonania płatności

---

Status bezodsetkowy

35. Do celów stwierdzenia prawdopodobieństwa niedokonania płatności, o którym mowa w art. 178 ust. 3 lit. a) rozporządzenia (UE) nr 575/2013, instytucje powinny uznać, że istnieje małe prawdopodobieństwo, że dłużnik dokona płatności, jeżeli odsetki z tytułu zobowiązań kredytowych przestały być ujmowane w rachunku zysków i strat instytucji ze względu na obniżenie jakości kredytowej zobowiązania.

Korekty z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego

36. Do celów stwierdzenia prawdopodobieństwa niedokonania płatności, o którym mowa w art. 178 ust. 3 lit. b) rozporządzenia (UE) nr 575/2013, należy uznać, że wszystkie poniżej wymienione korekty z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego wynikają z wyraźnego postrzeganego pogorszenia się jakości kredytowej zobowiązania kredytowego, i w związku z tym należy je traktować jako element wskazujący na prawdopodobieństwo niedokonania płatności:

(a) straty ujęte w rachunku zysków i strat w odniesieniu do instrumentów wycenianych według wartości godziwej, które stanowią zakłócenie ryzyka kredytowego w rozumieniu obowiązujących standardów rachunkowości;

(b) straty wynikające z bieżących lub przeszłych zdarzeń, które wpływają na znaczną ekspozycję indywidualną lub ekspozycje, które nie są znaczące indywidualnie, lecz są oceniane indywidualnie lub wspólnie.

37. Korekt z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego, które pokrywają straty, w odniesieniu do których doświadczenie historyczne, dostosowane na podstawie bieżących danych, wskazuje, że straty wystąpiły, lecz instytucja jeszcze nie wie, która ekspozycja indywidualna je poniosła („straty poniesione, lecz niezgłoszone”), nie należy uznawać za element wskazujący na prawdopodobieństwo niedokonania płatności przez konkretnego dłużnika.

38. Jeżeli instytucja traktuje ekspozycję jako ekspozycję o utraconej wartości, taką sytuację należy uznać za element wskazujący na prawdopodobieństwo niedokonania płatności i w związku z tym należy uznać, że dłużnik nie wykonał zobowiązania, niezależnie od tego, czy do danej ekspozycji są przypisane jakiegokolwiek korekty z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego. Jeżeli w przypadku strat poniesionych, lecz niezgłoszonych – zgodnie z obowiązującymi standardami rachunkowości – ekspozycje zostały uznane za ekspozycje o utraconej wartości,

takich sytuacji nie należy uznawać za element wskazujący na prawdopodobieństwo niedokonania płatności.

39. Jeżeli instytucja traktuje ekspozycję jako ekspozycję o utraconej wartości kredytowej zgodnie z MSSF 9, tj. przypisuje ją do etapu 3 zgodnie z definicją zawartą w MSSF 9 Instrumenty finansowe (standardzie opublikowanym przez RMSR w lipcu 2014 r.), taką ekspozycję należy uznać za ekspozycję cechującą się niewykonaniem zobowiązania, z wyjątkiem sytuacji, gdy ekspozycja została uznana za ekspozycję o utraconej wartości kredytowej ze względu na opóźnienie w płatności oraz gdy spełniony jest jeden lub oba następujące warunki:

(a) właściwe organy zastąpiły okres przeterminowania wynoszący 90 dni okresem wynoszącym 180 dni zgodnie z art. 178 ust. 1 lit. b) rozporządzenia (UE) nr 575/2013 i ten dłuższy okres nie jest wykorzystywany do celów uznania utraty jakości kredytowej;

(b) próg istotności, o którym mowa w art. 178 ust. 2 lit. d) rozporządzenia (UE) nr 575/2013, nie został przekroczony;

(c) ekspozycja została uznana za przeterminowaną z powodów technicznych zgodnie z ust. 23;

(d) ekspozycje spełniają warunki określone w ust. 25.

40. Jeżeli instytucja stosuje zarówno MSSF 9, jak i inne standardy rachunkowości, powinna wybrać, czy zaklasyfikować ekspozycje jako cechujące się niewykonaniem zobowiązania zgodnie z ust. 36–38, czy zgodnie z ust. 39. Instytucja powinna stosować wybraną klasyfikację w sposób jednolity przez cały czas.

Zbycie zobowiązania kredytowego

41. Do celów stwierdzenia prawdopodobieństwa niedokonania płatności, o którym mowa w art. 178 ust. 3 lit. c) rozporządzenia (UE) nr 575/2013, instytucje powinny uwzględnić zarówno charakter, jak i istotność straty powiązanej ze zbyciem zobowiązań kredytowych, zgodnie z kolejnymi ustępami. Transakcje sekurytyzacji tradycyjnej wraz z przeniesieniem istotnej części ryzyka oraz jakiegokolwiek wewnątrzgrupowe transakcje zbycia zobowiązań kredytowych należy uznać za zbycie zobowiązań kredytowych.

42. Instytucje powinny przeanalizować powody zbycia zobowiązań kredytowych oraz powody poniesienia przy tym jakichkolwiek strat. W przypadku gdy powody zbycia zobowiązań kredytowych nie miały związku z ryzykiem kredytowym, na przykład gdy istnieje potrzeba zwiększenia płynności instytucji lub gdy strategia biznesowa została zmieniona, i instytucja nie uznaje jakości kredytowej tych zobowiązań za cechującą się niewykonaniem zobowiązania, stratę ekonomiczną wynikającą ze zbycia tych zobowiązań należy uznać za stratę niebędącą stratą kredytową. W takim przypadku zbycia nie należy uznawać za wskazanie niewykonania zobowiązania nawet wtedy, gdy strata jest znaczna, o ile przedstawione zostało odpowiednie,

udokumentowane uzasadnienie traktowania straty wynikającej ze zbycia jako straty niebędącej stratą kredytową. Instytucje mogą w szczególności uznać stratę wynikającą ze zbycia zobowiązań kredytowych za stratę niebędącą stratą kredytową, jeżeli aktywa podlegające zbyciu są aktywami znajdującymi się w obrocie publicznym i są wyceniane według wartości godziwej.

43. Jednak w przypadku gdy strata wynikająca ze zbycia zobowiązań kredytowych ma związek z jakością kredytową samych zobowiązań, a w szczególności gdy instytucje zbywają zobowiązania kredytowe ze względu na spadek ich jakości, instytucja powinna przeanalizować istotność straty ekonomicznej i, jeżeli strata ekonomiczna jest znaczna, powinny uznać daną sytuację za wskazanie niewykonania zobowiązania.
44. Instytucje powinny określić próg, od którego ekonomiczna strata kredytowa wynikająca ze zbycia zobowiązań kredytowych powinna być uznawana za mającą istotne znaczenie; próg ten powinno się obliczać według następującego wzoru i nie powinien on być wyższy niż 5%:

$$L = \frac{E - P}{E}$$

gdzie:

L oznacza stratę ekonomiczną powiązaną ze zbyciem zobowiązań kredytowych;

E oznacza całkowitą pozostającą kwotę zobowiązań podlegających zbyciu, łącznie z odsetkami i opłatami;

P oznacza ustaloną cenę zbytych zobowiązań.

45. Aby ocenić istotność całkowitej straty ekonomicznej powiązanej ze zbyciem zobowiązań kredytowych, instytucje powinny obliczyć stratę ekonomiczną oraz porównać ją z progiem określonym w ust. 44. Jeżeli strata ekonomiczna jest wyższa od danego progu, instytucje powinny uznać, że zobowiązania kredytowe cechują się niewykonaniem zobowiązania.
46. Zbycie zobowiązań kredytowych może nastąpić albo przed niewykonaniem zobowiązania, albo po niewykonaniu zobowiązania. W przypadku instytucji stosujących metodę IRB, jeżeli zbycie (niezależnie od momentu zbycia) było powiązane ze znaczną stratą ekonomiczną, informację o stracie należy odpowiednio zapisać i przechowywać do celów szacowania parametrów ryzyka.
47. Jeżeli zbycie zobowiązania kredytowego, z którego wynika ekonomiczna strata kredytowa o istotnym znaczeniu, nastąpiło przed stwierdzeniem niewykonania zobowiązania z tytułu danej ekspozycji, moment zbycia należy uznać za moment niewykonania zobowiązania. W przypadku częściowego zbycia łącznych zobowiązań dłużnika, gdy zbycie jest powiązane z ekonomiczną stratą kredytową o istotnym znaczeniu, wszystkie pozostałe ekspozycje wobec danego dłużnika należy traktować jako cechujące się niewykonaniem zobowiązania, chyba że można je uznać za ekspozycje detaliczne i instytucja stosuje definicję niewykonania zobowiązania na poziomie instrumentu.

48. W przypadku zbycia portfela ekspozycji sposób traktowania poszczególnych zobowiązań kredytowych w ramach danego portfela należy określić zgodnie z metodą ustalania ceny dla całego portfela. Jeżeli cena dla całego portfela została ustalona poprzez określenie rabatu na konkretne zobowiązania kredytowe, istotność ekonomicznej straty kredytowej należy ocenić indywidualnie dla każdej ekspozycji znajdującej się w portfelu. Jeżeli jednak cena została ustalona wyłącznie na poziomie portfela, istotność ekonomicznej straty kredytowej można ocenić na poziomie portfela, i w takim przypadku, jeżeli próg określony w ust. 44 został przekroczony, wszystkie zobowiązania kredytowe znajdujące się w danym portfelu należy traktować w momencie zbycia jako cechujące się niewykonaniem zobowiązania.

Restrukturyzacja awaryjna

49. Do celów stwierdzenia prawdopodobieństwa niedokonania płatności, o którym mowa w art. 178 ust. 3 lit. d) rozporządzenia (UE) nr 575/2013, należy uznać, że restrukturyzacja awaryjna nastąpiła w momencie rozszerzenia koncesji wobec dłużnika mającego lub mogącego mieć wkrótce trudności z wywiązaniem się ze swoich zobowiązań finansowych określonych w ust. 163–167 i 172–174 załącznika V do rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 680/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r.³ zmienionego rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 2015/227⁴.

50. Zgodnie z art. 178 ust. 3 lit. d) rozporządzenia (UE) nr 575/2013 należy uznać, że dłużnik nie wykonał swojego zobowiązania, jeżeli istnieje prawdopodobieństwo, że restrukturyzacja awaryjna doprowadzi do zmniejszenia zobowiązania finansowego; jeżeli chodzi o ekspozycje wstrzymane, należy uznać, że dłużnik nie wykonał swojego zobowiązania tylko w przypadku, gdy istnieje prawdopodobieństwo, że właściwe środki wstrzymania doprowadzą do zmniejszenia zobowiązania finansowego.

51. Instytucje powinny określić próg, od którego zmniejszone zobowiązanie finansowe powinno być uznawane za takie, które zostało spowodowane umorzeniem istotnej części kwoty głównej, odsetek lub opłat; próg ten powinno się obliczać według następującego wzoru i nie powinien on być wyższy niż 1%:

$$DO = \frac{NPV_0 - NPV_1}{NPV_0}$$

gdzie:

DO oznacza zmniejszone zobowiązanie finansowe;

NPV_0 oznacza wartość bieżącą netto przepływów pieniężnych (łącznie z niezapłaconymi odsetkami i opłatami) oczekiwanych na mocy zobowiązań umownych przed zmianą

---

³ Dz.U. L 191 z 28.6.2014, s. 1.

⁴ Dz.U. L 48 z 20.2.2015, s. 1.

warunków umowy oraz zdyskontowanych oryginalną efektywną stopą procentową klienta;

NPV_1 oznacza wartość bieżącą netto przepływów pieniężnych oczekiwanych na podstawie nowej umowy oraz zdyskontowanych oryginalną efektywną stopą procentową klienta.

52. Do celów stwierdzenia prawdopodobieństwa niedokonania płatności, o którym mowa w art. 178 ust. 3 lit. d) rozporządzenia (UE) nr 575/2013, w odniesieniu do każdego przypadku restrukturyzacji awaryjnej instytucje powinny obliczyć zmniejszone zobowiązanie finansowe oraz porównać je z progiem określonym w ust. 51. Jeżeli zmniejszone zobowiązanie finansowe jest wyższe od danego progu, należy uznać, że ekspozycje cechują się niewykonaniem zobowiązania.
53. Jeżeli jednak zmniejszone zobowiązanie finansowe jest niższe od określonego progu i w szczególności gdy wartość bieżąca netto przepływów pieniężnych oczekiwanych na podstawie umowy restrukturyzacji awaryjnej jest wyższa od wartości bieżącej netto przepływów pieniężnych oczekiwanych przed zmianą warunków umowy, instytucje powinny uznać takie ekspozycje za inne elementy mogące wskazywać na prawdopodobieństwo niedokonania płatności. Jeżeli instytucja ma uzasadnione wątpliwości co do prawdopodobieństwa terminowej spłaty całego zobowiązania na podstawie nowej umowy, należy uznać, że dłużnik nie wykonał zobowiązania. Elementy mogące wskazywać na prawdopodobieństwo niedokonania płatności obejmują:
- (a) dużą płatność ryczałtową pod koniec harmonogramu spłat;
  - (b) nieregularny harmonogram spłat, przy czym znacznie niższe płatności są przewidziane na początku harmonogramu spłat;
  - (c) znaczący okres karencji na początku harmonogramu spłat;
  - (d) ekspozycje wobec dłużnika podlegające restrukturyzacji awaryjnej więcej niż jeden raz.
54. Rozszerzenie koncesji wobec dłużnika cechującego się już niewykonaniem zobowiązania powinno prowadzić do jego zaklasyfikowania jako dłużnika podlegającego restrukturyzacji awaryjnej. Wszystkie ekspozycje zaklasyfikowane jako wstrzymane ekspozycje zagrożone zgodnie z załącznikiem V do rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 680/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. zmienionego rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 2015/227 należy zaklasyfikować jako cechujące się niewykonaniem zobowiązania i podlegające restrukturyzacji awaryjnej.
55. W przypadku gdy modyfikacje harmonogramu zobowiązań kredytowych, o których mowa w art. 178 ust. 2 lit. e) rozporządzenia (UE) nr 575/2013, wynikają z trudności finansowych dłużnika, instytucje powinny również ocenić, czy została przeprowadzona restrukturyzacja awaryjna i czy wystąpił element wskazujący na prawdopodobieństwo niedokonania płatności.

Upadłość

56. Do celów stwierdzenia prawdopodobieństwa niedokonania płatności, o którym mowa w art. 178 ust. 3 lit. e) i f) rozporządzenia (UE) nr 575/2013, instytucje powinny jasno sprecyzować w swoich zasadach wewnętrznych, jakiego rodzaju umowa jest traktowana jako zarządzenie lub jako ochrona przypominająca ochronę przed upadłością, z uwzględnieniem wszystkich właściwych ram prawnych oraz następującej typowej charakterystyki takiej ochrony:

- (a) system ochrony obejmuje wszystkich wierzycieli lub wszystkich wierzycieli z niezabezpieczonymi należnościami;
- (b) warunki funkcjonowania systemu ochrony zostały zatwierdzone przez sąd lub inny właściwy organ publiczny;
- (c) warunki funkcjonowania systemu ochrony obejmują tymczasowe zawieszenie płatności lub częściowe umorzenie długu;
- (d) środki ochrony obejmują niektóre rodzaje kontroli sprawowanej nad kadrą zarządzającą spółką i jej aktywami;
- (e) jeżeli system ochrony zawiedzie, spółka prawdopodobnie zostanie zlikwidowana.

57. Instytucje powinny traktować wszystkie umowy wymienione w załączniku A do rozporządzenia (UE) nr 2015/848⁵ jako zarządzenie lub jako ochronę przypominającą ochronę przed upadłością.

Inne elementy wskazujące na prawdopodobieństwo niedokonania płatności

58. Instytucje powinny określić w swoich wewnętrznych zasadach i procedurach inne dodatkowe elementy wskazujące na prawdopodobieństwo niedokonania płatności przez dłużnika oprócz tych określonych w art. 178 ust. 3 rozporządzenia (UE) nr 575/2013. Dodatkowe elementy należy określić z podziałem na rodzaj ekspozycji, zdefiniowany w art. 142 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia (UE) nr 575/2013; powinny one odzwierciedlać specyfikę ekspozycji oraz należy je określić w odniesieniu do wszystkich linii biznesowych, podmiotów prawnych lub lokalizacji geograficznych. Wystąpienie dodatkowego elementu wskazującego na prawdopodobieństwo niedokonania płatności powinno skutkować albo automatyczną reklasyfikacją jako ekspozycje cechujące się niewykonaniem zobowiązania, albo uruchomieniem indywidualnej oceny i może obejmować elementy oparte na informacjach wewnętrznych lub zewnętrznych.

---

⁵ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2015/848 z dnia 20 maja 2015 r. w sprawie postępowania upadłościowego (Dz.U. L 141 z 5.6.2015, s. 19).

59. Elementy mogące wskazywać na prawdopodobieństwo niedokonania płatności, jakie instytucja może uznać na podstawie informacji wewnętrznych, obejmują następujące sytuacje:

- (a) źródła regularnych dochodów kredytobiorcy nie są już w stanie pokrywać spłaty rat;
- (b) istnieją uzasadnione obawy co do przyszłej zdolności kredytobiorcy do generowania stabilnych i wystarczających przepływów pieniężnych;
- (c) ogólny poziom dźwigni finansowej kredytobiorcy znacznie wzrósł lub istnieją uzasadnione oczekiwania co do zmiany odnośnego poziomu;
- (d) kredytobiorca naruszył warunki umowy kredytowej;
- (e) instytucja wykorzystała zabezpieczenie, w tym gwarancję;
- (f) w odniesieniu do ekspozycji wobec podmiotów indywidualnych: niewypłacalność spółki, której jedynym właścicielem jest podmiot indywidualny, w przypadku gdy dany podmiot indywidualny dostarczył instytucji osobistą gwarancję na rzecz wszystkich zobowiązań spółki;
- (g) w odniesieniu do ekspozycji detalicznych, gdy definicja niewykonania zobowiązania jest stosowana na poziomie poszczególnych instrumentów kredytowych: fakt, że istotna część łącznego zobowiązania dłużnika cechuje się niewykonaniem zobowiązania;
- (h) zgłoszenie ekspozycji jako ekspozycji zagrożonej zgodnie z załącznikiem V do rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 680/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. zmienionego rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 2015/227, z wyjątkiem sytuacji, gdy właściwe organy zastąpiły okres przeterminowania wynoszący 90 dni okresem wynoszącym 180 dni zgodnie z art. 178 ust. 1 lit. b) rozporządzenia (UE) nr 575/2013.

60. Instytucje powinny wziąć pod uwagę także informacje dostępne w zewnętrznych bazach danych, w tym w rejestrach kredytowych, wskaźnikach makroekonomicznych i publicznych źródłach informacji, łącznie z artykułami prasowymi i raportami sporządzonymi przez analityków finansowych. Elementy wskazujące na prawdopodobieństwo niedokonania płatności, jakie instytucja może uznać na podstawie informacji zewnętrznych, obejmują następujące sytuacje:

- (a) w odpowiednich rejestrach kredytowych zarejestrowano znaczne opóźnienia w płatnościach na rzecz innych wierzycieli;
- (b) kryzys sektora, w którym działa kontrahent, w połączeniu ze słabą pozycją kontrahenta w danym sektorze;

(c) zanik aktywnego rynku na dany składnik aktywów finansowych spowodowany trudnościami finansowymi dłużnika;

(d) instytucja posiada informację, że strona trzecia, w szczególności inna instytucja, zgłosiła upadłość lub zwróciła się o podobną ochroną dłużnika.

61. Przy określaniu kryteriów prawdopodobieństwa niedokonania płatności instytucje powinny wziąć pod uwagę relacje występujące w grupach powiązanych klientów, zdefiniowanych w art. 4 ust. 1 pkt 39 rozporządzenia (UE) nr 575/2013. W szczególności instytucje powinny określić w swoich wewnętrznych zasadach, kiedy niewykonanie zobowiązania przez jednego dłużnika w grupie powiązanych klientów wpływa na inne jednostki znajdujące się w danej grupie. Tego rodzaju specyfikacje powinny być zgodne z odpowiednimi zasadami klasyfikacji ekspozycji wobec indywidualnego dłużnika do danej klasy jakości dłużników lub do grupy powiązanych klientów zgodnie z art. 172 ust. 1 lit. d) rozporządzenia (UE) nr 575/2013. Jeżeli tego rodzaju kryteria nie zostały określone dla sytuacji niestandardowej, tj. niewykonania zobowiązania przez dłużnika, który należy do grupy powiązanych klientów, instytucje powinny w sposób indywidualny ocenić potencjalne prawdopodobieństwo niedokonania płatności przez wszystkie inne podmioty należące do danej grupy.
62. Jeżeli składnik aktywów finansowych został nabyty lub utworzony przez instytucję w sposób istotnie zdyskontowany, instytucje powinny ocenić, czy dany rabat odzwierciedla gorszą jakość kredytową dłużnika i czy występują jakiegokolwiek przesłanki niewykonania zobowiązania, o których mowa w niniejszych wytycznych. Ocena prawdopodobieństwa niedokonania płatności powinna odnosić się do łącznej kwoty, jaką posiada dłużnik, niezależnie od ceny, jaką instytucja zapłaciła za składnik aktywów. Ocena ta może opierać się na analizie należytej staranności, przeprowadzonej przed nabyciem składnika aktywów, lub na analizie przeprowadzonej w celach rachunkowych po to, aby stwierdzić, czy dany składnik aktywów cechuje się utraconą wartością kredytową.
63. Instytucje powinny dysponować odpowiednimi zasadami i procedurami wykrywania oszustw kredytowych. W przypadku wykrycia oszustwa kredytowego ekspozycja zazwyczaj już cechuje się niewykonaniem zobowiązania, co można stwierdzić na podstawie istotnych opóźnień w płatności. Jeżeli jednak oszustwo kredytowe zostanie wykryte przed uznaniem niewykonania zobowiązania, wówczas taką sytuację należy traktować jako dodatkowy element wskazujący na prawdopodobieństwo niedokonania płatności.

Procesy zarządzania odnoszące się do prawdopodobieństwa niedokonania płatności

64. Instytucje powinny ustanowić zasady dotyczące definicji niewykonania zobowiązania w celu zapewnienia jej spójnego i skutecznego stosowania oraz w szczególności powinny dysponować jasnymi zasadami i procedurami stosowania kryteriów prawdopodobieństwa niedokonania płatności, określonych w art. 178 ust. 3 rozporządzenia (UE) nr 575/2013, oraz wszystkich innych elementów wskazujących na prawdopodobieństwo niedokonania płatności,

określonych przez instytucję i obejmujących wszystkie rodzaje ekspozycji zdefiniowane w art. 142 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do wszystkich linii biznesowych, podmiotów prawnych lub lokalizacji geograficznych.

65. W odniesieniu do poszczególnych elementów wskazujących na prawdopodobieństwo niedokonania płatności instytucje powinny zdefiniować odpowiednie metody ich identyfikacji, w tym źródła informacji oraz częstotliwość monitorowania. Źródła informacji powinny obejmować źródła zarówno wewnętrzne, jak i zewnętrzne, w tym zwłaszcza odpowiednie zewnętrzne bazy danych i rejestry.

6. Stosowanie definicji niewykonania zobowiązania w danych zewnętrznych

---

66. Instytucje, które stosują metodę IRB oraz dane zewnętrzne do celów szacowania parametrów ryzyka zgodnie z art. 178 ust. 4 rozporządzenia (UE) nr 575/2013, powinny przestrzegać wymogów określonych w niniejszej sekcji.

67. Do celów art. 178 ust. 4 rozporządzenia (UE) nr 575/2013 instytucje powinny podjąć wszystkie następujące działania:

- (a) zweryfikować, czy definicja niewykonania zobowiązania zastosowana w danych zewnętrznych jest zgodna z art. 178 rozporządzenia (UE) nr 575/2013;
- (b) zweryfikować, czy definicja niewykonania zobowiązania zastosowana w danych zewnętrznych jest zgodna z definicją niewykonania zobowiązania wdrożoną przez instytucję w odniesieniu do odpowiedniego portfela ekspozycji, w tym w szczególności do: obliczania i liczby dni przeterminowania stanowiącej przesłankę niewykonania zobowiązania, struktury i poziomu progu istotności dla przeterminowanych zobowiązań kredytowych, definicji restrukturyzacji awaryjnej stanowiącej przesłankę niewykonania zobowiązania, rodzaju i poziomu korekt z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego stanowiących przesłankę niewykonania zobowiązania oraz kryteriów przywrócenia statusu wykonania zobowiązania;
- (c) udokumentować źródła danych zewnętrznych, definicję niewykonania zobowiązania stosowaną w danych zewnętrznych, przeprowadzoną analizę oraz wszystkie stwierdzone różnice.

68. W odniesieniu do poszczególnych różnic stwierdzonych w definicji niewykonania zobowiązania, wynikających z oceny ust. 67, instytucje powinny podjąć wszystkie następujące działania:
- (a) ocenić, czy dostosowanie do wewnętrznej definicji niewykonania zobowiązania doprowadziłoby do wzrostu lub spadku współczynnika niewykonania zobowiązania albo czy nie ma możliwości ustalenia tego;
  - (b) dokonać odpowiednich korekt w danych zewnętrznych albo być w stanie wykazać, że różnica jest znikoma pod względem wpływu na wszystkie parametry ryzyka i wymogi w zakresie funduszy własnych.
69. Jeżeli chodzi o wszystkie różnice wykryte w definicji niewykonania zobowiązania, wynikające z oceny określonej w ust. 67, oraz z uwzględnieniem korekt dokonanych zgodnie z ust. 68 lit. b), instytucje powinny być w stanie wykazać właściwym organom, że osiągnięto jak największą zbieżność z wewnętrzną definicją niewykonania zobowiązania, w tym w miarę możliwości poprzez porównanie współczynnika niewykonania zobowiązania, występującego w danych wewnętrznych odnoszących się do odpowiedniego rodzaju ekspozycji, z danymi zewnętrznymi.
70. Jeżeli na podstawie oceny określonej w ust. 67 wykryte zostaną różnice w definicji niewykonania zobowiązania, które zgodnie z procesem opisanym w ust. 68 zostaną uznane za znaczące, lecz niemożliwe do wyeliminowania poprzez skorygowanie danych zewnętrznych, instytucje są zobowiązane do uwzględnienia w swoich oszacowaniach parametrów ryzyka, o których mowa w art. 179 ust. 1 lit. f) rozporządzenia (UE) nr 575/2013, odpowiedniego marginesu ostrożnościowego. W takim przypadku instytucje powinny dopilnować, aby taki dodatkowy margines ostrożnościowy odzwierciedlał istotność pozostałych różnic w definicji niewykonania zobowiązania oraz ich możliwego wpływu na wszystkie parametry ryzyka.

7. Kryteria przywrócenia statusu wykonania zobowiązania

Minimalne warunki reklasyfikacji do statusu wykonania zobowiązania

71. Do celów stosowania art. 178 ust. 5 rozporządzenia (UE) nr 575/2013, z wyjątkiem sytuacji, o których mowa w ust. 72, instytucje powinny podjąć wszystkie następujące działania:
- (a) uznać, że żadna przesłanka niewykonania zobowiązania nie ma dalszego zastosowania do ekspozycji, która wcześniej została uznana za cechującą się niewykonaniem zobowiązania, w przypadku gdy minęły co najmniej 3 miesiące od momentu, gdy

warunki, o których mowa w art. 178 ust. 1 lit. b) i art. 178 ust. 3 rozporządzenia (UE) nr 575/2013, przestały być spełniane;

- (b) uwzględnić zachowanie dłużnika w okresie, o którym mowa w lit. a);
- (c) uwzględnić sytuację finansową dłużnika w okresie, o którym mowa w lit. a);
- (d) po upływie okresu, o którym mowa w lit. a), przeprowadzić ocenę i, jeżeli instytucja będzie nadal uważała, że dłużnik prawdopodobnie nie spłaci w pełni swoich zobowiązań bez realizacji zabezpieczenia, ekspozycje powinny być nadal klasyfikowane jako cechujące się niewykonaniem zobowiązania, dopóki instytucja nie stwierdzi, że poprawa jakości kredytowej jest faktyczna i stała;
- (e) warunki, o których mowa w lit. a)–d), powinny być spełnione również w odniesieniu do nowych ekspozycji wobec dłużnika, w szczególności gdy ekspozycje wobec danego dłużnika, cechujące się wcześniej niewykonaniem zobowiązania, zostały zbyte lub trwale spisane.

Instytucje mogą stosować okres, o którym mowa w lit. a), do wszystkich ekspozycji lub różne okresy do różnych rodzajów ekspozycji.

72. Do celów stosowania art. 178 ust. 5 rozporządzenia (UE) nr 575/2013 oraz w przypadku gdy restrukturyzacja awaryjna, o której mowa w ust. 49 niniejszych wytycznych, ma zastosowanie do ekspozycji cechującej się niewykonaniem zobowiązania, niezależnie od tego, czy restrukturyzacja ta została przeprowadzona przed stwierdzeniem, czy po stwierdzeniu niewykonania zobowiązania, instytucje powinny uznać, że żadna przesłanka niewykonania zobowiązania nie ma dalszego zastosowania do ekspozycji, która wcześniej została uznana za cechującą się niewykonaniem zobowiązania, w przypadku gdy minął co najmniej 1 rok od ostatniego spośród zdarzeń takich jak:

- (a) moment rozszerzenia środków restrukturyzacji;
- (b) moment zaklasyfikowania ekspozycji jako cechującej się niewykonaniem zobowiązania;
- (c) koniec okresu karencji, uwzględniony w umowach restrukturyzacji.

73. Instytucje powinny reklasyfikować ekspozycję do statusu wykonania zobowiązania co najmniej po rocznym okresie, o którym mowa w poprzednim ustępie, jeżeli zostały spełnione wszystkie następujące warunki:

- (a) w tym okresie dłużnik dokonał istotnej płatności; istotną płatność można uznać za dokonaną wtedy, gdy dłużnik zapłacił – w ramach swoich regularnych płatności zgodnie z ustaleniami dotyczącymi restrukturyzacji – łączną kwotę w wysokości stanowiącej wcześniejsze przeterminowanie (jeżeli były kwoty przeterminowane) lub

trwale spisanie (jeżeli nie było żadnych kwot przeterminowania) w ramach działań restrukturyzacyjnych;

- (b) w tym okresie płatności były dokonywane regularnie zgodnie z harmonogramem mającym zastosowanie po wdrożeniu ustaleń dotyczących restrukturyzacji;
- (c) nie istnieją żadne przeterminowane zobowiązania kredytowe zgodnie z harmonogramem mającym zastosowanie po wdrożeniu ustaleń dotyczących restrukturyzacji;
- (d) nie mają zastosowania żadne elementy wskazujące na prawdopodobieństwo niedokonania płatności, o których mowa w art. 178 ust. 3 rozporządzenia (UE) nr 575/2013, ani jakiegokolwiek dodatkowe elementy wskazujące na prawdopodobieństwo niedokonania płatności, określone przez instytucję;
- (e) instytucja uznaje, że bez realizacji zabezpieczenia dłużnik prawdopodobnie nie spłaci w pełni swoich zobowiązań kredytowych zgodnie z harmonogramem mającym zastosowanie po wdrożeniu ustaleń dotyczących restrukturyzacji. W ramach swojej oceny instytucje powinny zbadać w szczególności sytuacje, gdy duża płatność ryczałtowa lub znacznie większe płatności są przewidziane pod koniec harmonogramu spłat;
- (f) warunki, o których mowa w lit. a)–e), powinny być spełnione również w odniesieniu do nowych ekspozycji wobec dłużnika, w szczególności gdy ekspozycje wobec danego dłużnika, cechujące się wcześniej niewykonaniem zobowiązania i podlegające restrukturyzacji awaryjnej, zostały zbyte lub trwale spisane.

74. W przypadku zmiany dłużnika w wyniku takiego zdarzenia jak połączenie lub przejęcie dłużnika, lub jakakolwiek inna podobna transakcja, instytucja nie powinna stosować ust. 73(a). Natomiast w przypadku zmiany nazwy dłużnika instytucje powinny stosować wspomniany ustęp.

Monitorowanie skuteczności zasad

75. Do celów stosowania art. 178 ust. 5 rozporządzenia (UE) nr 575/2013 instytucja powinna zdefiniować jasne kryteria i zasady przywrócenia statusu wykonania zobowiązania przez danego dłużnika, a w szczególności jeżeli spełnione są oba następujące warunki:

- (a) jeżeli można uznać, że poprawa sytuacji finansowej dłużnika wystarcza na całkowitą i terminową spłatę zobowiązania kredytowego;
- (b) jeżeli faktycznie istnieje prawdopodobieństwo dokonania spłaty, nawet jeżeli nastąpiła poprawa sytuacji finansowej dłużnika zgodnie z lit. a).

76. Instytucje powinny regularnie monitorować skuteczność swoich zasad, o których mowa w ust. 75, a w szczególności powinny monitorować i analizować:
- (a) zmiany statusu dłużników lub instrumentów;
  - (b) wpływ przyjętych zasad na wskaźniki poprawy sytuacji;
  - (c) wpływ przyjętych zasad na wystąpienie wielu przypadków niewykonania zobowiązania.
77. Oczekuje się, że instytucje będą miały ograniczoną liczbę dłużników, którzy nie wykonali swoich zobowiązań wkrótce po przywróceniu im statusu wykonania zobowiązania. W przypadku nadmiernej liczby przypadków niewykonania zobowiązania instytucje powinny zweryfikować swoje zasady reklasyfikacji ekspozycji.
78. Analizę zmian statusu dłużników lub instrumentów należy przeprowadzić w szczególności w celu określenia okresów, o których mowa w ust. 71 i 72. Instytucje mogą określić dłuższe okresy dla ekspozycji, które zostały zaklasyfikowane jako cechujące się niewykonaniem zobowiązania w ciągu poprzednich 24 miesięcy.

8. Spójne stosowanie definicji niewykonania zobowiązania

Przegląd

79. Instytucje powinny przyjąć odpowiednie mechanizmy i procedury w celu zapewnienia, że definicja niewykonania zobowiązania jest wdrażana i stosowana prawidłowo, oraz w szczególności powinny zapewnić, że:
- (a) niewykonanie zobowiązania przez jednego dłużnika jest stwierdzane w sposób spójny w ramach całej instytucji w odniesieniu do wszystkich ekspozycji wobec danego dłużnika we wszystkich właściwych systemach informatycznych, w tym w ramach wszystkich podmiotów prawnych znajdujących się w danej grupie oraz we wszystkich lokalizacjach geograficznych, zgodnie z ust. 80–82 lub w odniesieniu do ekspozycji detalicznych zgodnie z ust. 92–94;
  - (b) zastosowanie ma jeden z następujących warunków:
    - i. taka sama definicja niewykonania zobowiązania jest stosowana w sposób spójny przez instytucję, instytucję będącą jednostką dominującą lub którąkolwiek jej jednostkę zależną oraz w odniesieniu do różnych rodzajów ekspozycji;

- ii. w przypadku gdy różne definicje niewykonania zobowiązania stosuje się w ramach grupy albo w odniesieniu do różnych rodzajów ekspozycji, zakres stosowania poszczególnych definicji niewykonania zobowiązania musi być jasno określony zgodnie z ust. 83–85.

Spójne stwierdzanie niewykonania zobowiązania przez jednego dłużnika

80. Do celów ust. 79 lit. a) instytucje powinny wdrożyć odpowiednie procedury i mechanizmy zapewniające spójne stwierdzanie niewykonania zobowiązania przez jednego dłużnika w ramach całej instytucji w odniesieniu do wszystkich ekspozycji wobec danego dłużnika we wszystkich właściwych systemach informatycznych, w tym w ramach wszystkich podmiotów prawnych znajdujących się w danej grupie oraz we wszystkich lokalizacjach geograficznych, w przypadku gdy niewykonanie zobowiązania zostaje stwierdzone w inny sposób niż za pośrednictwem podmiotu prawnego.
81. Jeżeli wymiana danych klientów między różnymi podmiotami prawnymi działającymi w ramach tej samej instytucji, instytucji będącej jednostką dominującą lub którejkolwiek jej jednostki zależnej jest zakazana na mocy przepisów dotyczących ochrony konsumentów, tajemnicy bankowej lub innych przepisów, co prowadzi do niespójnego stwierdzania niewykonania zobowiązania przez dłużnika, instytucje powinny poinformować swoje właściwe organy o danych ograniczeniach prawnych i, jeżeli stosują metodę IRB, powinny również oszacować istotność niespójnego stwierdzania niewykonania zobowiązania przez dłużnika i jej potencjalnego wpływu na oszacowania parametrów ryzyka.
82. Ponadto, jeżeli w pełni spójne stwierdzanie niewykonania zobowiązania przez dłużnika w ramach tej samej instytucji, instytucji będącej jednostką dominującą lub którejkolwiek jej jednostki zależnej jest bardzo uciążliwe, ponieważ wymaga stworzenia centralnej bazy danych wszystkich klientów lub wdrożenia innych mechanizmów lub procedur umożliwiających weryfikację statusu każdego klienta w ramach wszystkich podmiotów należących do grupy, instytucje nie muszą stosować tego rodzaju mechanizmów ani procedur, jeżeli są w stanie wykazać, że efekt niespójności jest nieistotny, ponieważ w ramach danych podmiotów należących do grupy nie ma wspólnych klientów lub istnieje tylko ich ograniczona liczba oraz ekspozycja wobec tych klientów jest nieistotna.

Spójne stosowanie definicji niewykonania zobowiązania w odniesieniu do różnych rodzajów ekspozycji

83. Do celów ust. 79 lit. b) instytucja, instytucja będąca jednostką dominującą lub którąkolwiek jej jednostka zależna powinny stosować taką samą definicję niewykonania zobowiązania w odniesieniu do jednego rodzaju ekspozycji, zdefiniowanego w art. 142 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia (UE) nr 575/2013. Mogą one stosować różne definicje niewykonania zobowiązania w odniesieniu do różnych rodzajów ekspozycji, w tym do określonych

podmiotów prawnych lub obecności w lokalizacjach geograficznych w inny sposób niż za pośrednictwem podmiotu prawnego, gdy jest to uzasadnione stosowaniem istotnie różnych praktyk zarządzania ryzykiem wewnętrznym lub różnymi wymogami prawnymi, obowiązującymi w różnych jurysdykcjach, a w szczególności względami takimi jak:

- (a) różne progi istotności, które właściwe organy określiły w swoich jurysdykcjach zgodnie z art. 178 ust. 2 lit. d) rozporządzenia (UE) nr 575/2013;
- (b) zastosowanie 180 dni zamiast 90 dni przeterminowania w odniesieniu do określonych rodzajów ekspozycji, do których w niektórych jurysdykcjach stosuje się metodę IRB zgodnie z art. 178 ust. 1 lit. b) rozporządzenia (UE) nr 575/2013;
- (c) określenie dodatkowych elementów wskazujących na prawdopodobieństwo niedokonania płatności, właściwych dla określonych podmiotów prawnych, lokalizacji geograficznych lub rodzajów ekspozycji.

84. Do celów ust. 79 lit. b) ppkt (ii) oraz w przypadku gdy w odniesieniu do różnych rodzajów ekspozycji stosuje się różne definicje niewykonania zobowiązania zgodnie z ust. 83, wewnętrzne procedury instytucji, odnoszące się do definicji niewykonania zobowiązania, powinny zapewniać spełnienie obu następujących warunków:

- (a) zakres stosowania poszczególnych definicji powinien być jasno określony;
- (b) definicja niewykonania zobowiązania, określona w odniesieniu do określonego rodzaju ekspozycji, określonego podmiotu prawnego lub określonej lokalizacji geograficznej, powinna być w sposób spójny stosowana w odniesieniu do wszystkich ekspozycji podlegających zakresowi stosowania poszczególnych właściwych definicji niewykonania zobowiązania.

85. Ponadto w przypadku instytucji stosujących metodę IRB zastosowanie różnych definicji niewykonania zobowiązania musi być odpowiednio odzwierciedlone w szacowaniu parametrów ryzyka w przypadku systemów ratingowych, których zakres stosowania obejmuje różne definicje niewykonania zobowiązania.

9. Stosowanie definicji niewykonania zobowiązania w odniesieniu do ekspozycji detalicznych

---

Poziom stosowania definicji niewykonania zobowiązania w odniesieniu do ekspozycji detalicznych

86. Jak określono w art. 178 ust. 1 akapit drugi rozporządzenia (UE) nr 575/2013, w przypadku ekspozycji detalicznych instytucje mogą stosować definicję niewykonania zobowiązania raczej na poziomie poszczególnych instrumentów kredytowych niż w stosunku do ogółu zobowiązań kredytobiorcy. Dlatego w szczególności instytucje, które stosują metodę IRB, mogą stosować definicję niewykonania zobowiązania na poziomie konkretnego instrumentu w odniesieniu do ekspozycji detalicznych, które zostały zdefiniowane w art. 147 ust. 5 rozporządzenia (UE) nr 575/2013. Instytucje, które stosują metodę standardową, mogą natomiast stosować definicję niewykonania zobowiązania na poziomie poszczególnych instrumentów kredytowych w odniesieniu do wszystkich ekspozycji, które spełniają kryteria określone w art. 123 rozporządzenia (UE) nr 575/2013, nawet jeżeli niektóre z tych ekspozycji zostały przypisane do innej kategorii ekspozycji do celów przypisania wagi ryzyka, na przykład ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach.
87. Instytucje powinny wybrać poziom stosowania definicji niewykonania zobowiązania pomiędzy poziomem dłużnika a poziomem instrumentu w odniesieniu do wszystkich ekspozycji w sposób odzwierciedlający ich wewnętrzne praktyki zarządzania ryzykiem.
88. Instytucje mogą stosować definicję niewykonania zobowiązania na poziomie dłużnika w odniesieniu do niektórych rodzajów ekspozycji detalicznych oraz na poziomie instrumentu kredytowego w odniesieniu do innych ekspozycji, jeżeli jest to odpowiednio uzasadnione wewnętrznymi praktykami zarządzania ryzykiem, na przykład ze względu na odmienny model biznesowy jednostki zależnej, oraz jeżeli istnieją dowody na to, że liczba sytuacji, gdy ci sami klienci podlegają różnym definicjom niewykonania zobowiązania na różnych szczeblach stosowania, jest ograniczona do bezwzględnego minimum.
89. Jeżeli instytucje zdecydują się na stosowanie różnych poziomów stosowania definicji niewykonania zobowiązania w odniesieniu do różnych rodzajów ekspozycji detalicznych, o czym jest mowa w ust. 88, powinny one zapewnić, że zakres stosowania każdej definicji niewykonania zobowiązania będzie wyraźnie określony i że będzie stosowany w sposób jednolity przez cały czas w odniesieniu do różnych rodzajów ekspozycji detalicznych. W przypadku instytucji stosujących metodę IRB oszacowania ryzyka powinny prawidłowo odzwierciedlać definicję niewykonania zobowiązania stosowaną w odniesieniu do każdego rodzaju ekspozycji.

90. Jeżeli instytucje stosują różne poziomy stosowania definicji niewykonania zobowiązania w odniesieniu do określonych portfeli detalicznych, sposób traktowania wspólnych klientów w ramach takich portfeli powinien być określony w wewnętrznych zasadach i procedurach instytucji. W szczególności gdy ekspozycja, której dotyczy definicja niewykonania zobowiązania na poziomie dłużnika, spełnia którykolwiek lub oba warunki określone w art. 178 ust. 1 lit. a) lub b) rozporządzenia (UE) nr 575/2013, wszystkie ekspozycje wobec danego dłużnika należy uznać za cechujące się niewykonaniem zobowiązania, w tym ekspozycje podlegające stosowaniu definicji niewykonania zobowiązania na poziomie poszczególnych instrumentów kredytowych. W przypadku gdy ekspozycja podlegająca stosowaniu definicji niewykonania zobowiązania na poziomie poszczególnych instrumentów kredytowych spełnia wspomniane warunki, innych ekspozycji wobec danego dłużnika nie należy automatycznie reklasyfikować do statusu niewykonania zobowiązania. Instytucje mogą jednak zaklasyfikować te inne ekspozycje jako cechujące się niewykonaniem zobowiązania na podstawie innych elementów wskazujących na prawdopodobieństwo niedokonania płatności, o których jest mowa dalej w ust. 92–94.
91. Ta sama zasada powinna dotyczyć dłużników traktowanych zgodnie z metodą standardową, w przypadku gdy niektóre ekspozycje wobec dłużnika spełniają wymagania określone w art. 123 rozporządzenia (UE) nr 575/2013, podczas gdy inne ekspozycje wobec tego samego dłużnika mają formę papierów wartościowych i w związku z tym nie kwalifikują się jako ekspozycje detaliczne. W przypadku gdy ekspozycja w formie papieru wartościowego spełnia którykolwiek lub oba warunki określone w art. 178 ust. 1 lit. a) lub b) rozporządzenia (UE) nr 575/2013, wszystkie ekspozycje wobec danego dłużnika należy uznać za cechujące się niewykonaniem zobowiązania. W przypadku gdy ekspozycje, które spełniają wymagania określone w art. 123 rozporządzenia (UE) nr 575/2013, spełniają wspomniane warunki i instytucja stosuje definicję niewykonania zobowiązania na poziomie poszczególnych instrumentów kredytowych, innych ekspozycji wobec danego dłużnika nie należy automatycznie reklasyfikować do statusu niewykonania zobowiązania. Instytucje mogą jednak zaklasyfikować te inne ekspozycje jako cechujące się niewykonaniem zobowiązania na podstawie innych elementów wskazujących na prawdopodobieństwo niedokonania płatności, o których jest mowa dalej w ust. 92–94.

Stosowanie definicji niewykonania zobowiązania w odniesieniu do ekspozycji detalicznych na poziomie instrumentu

92. W przypadku gdy zgodnie z art. 178 ust. 1 akapit drugi rozporządzenia (UE) nr 575/2013 definicję niewykonania zobowiązania stosuje się w odniesieniu do ekspozycji detalicznych na poziomie poszczególnych instrumentów kredytowych, instytucje nie powinny automatycznie uznawać różnych ekspozycji wobec tego samego dłużnika za cechujące się niewykonaniem zobowiązania w tym samym czasie. Instytucje powinny jednak uwzględnić to, że niektóre przesłanki niewykonania zobowiązania mają związek z sytuacją dłużnika, a nie ze statusem konkretnej ekspozycji. Odnosi się to w szczególności do elementów wskazujących na prawdopodobieństwo niedokonania płatności w związku z upadłością dłużnika, o których

mowa w art. 178 ust. 3 lit. e) i f) rozporządzenia (UE) nr 575/2013. W razie wystąpienia takich przesłanek niewykonania zobowiązania instytucje powinny traktować wszystkie ekspozycje wobec tego samego dłużnika jako cechujące się niewykonaniem zobowiązania, niezależnie od poziomu stosowania definicji niewykonania zobowiązania.

93. Instytucje powinny również rozważyć inne elementy wskazujące na prawdopodobieństwo niedokonania płatności oraz określić zgodnie ze swoimi wewnętrznymi zasadami i procedurami, które elementy wskazujące na prawdopodobieństwo niedokonania płatności odzwierciedlają ogólną sytuację dłużnika, a nie stan konkretnej ekspozycji. W razie wystąpienia takich innych elementów wskazujących na prawdopodobieństwo niedokonania płatności wszystkie ekspozycje wobec dłużnika należy uznać za cechujące się niewykonaniem zobowiązania, niezależnie od poziomu stosowania definicji niewykonania zobowiązania.
94. Dodatkowo, w przypadku gdy znaczna część ekspozycji wobec dłużnika cechuje się niewykonaniem zobowiązania, instytucje mogą stwierdzić, że istnieje małe prawdopodobieństwo, że dany dłużnik wywiąże się w pełni ze swoich innych zobowiązań bez konieczności podejmowania działań takich jak realizacja zabezpieczenia, i również mogą traktować te ekspozycje jako cechujące się niewykonaniem zobowiązania.

Stosowanie definicji niewykonania zobowiązania w odniesieniu do ekspozycji detalicznych na poziomie dłużnika

95. Stosowanie definicji niewykonania zobowiązania w odniesieniu do ekspozycji detalicznych na poziomie dłużnika oznacza, że w przypadku gdy jakiegokolwiek zobowiązanie kredytowe dłużnika spełnia warunki określone w art. 178 ust. 1 lit. a) lub b), lub lit. a) i b) rozporządzenia (UE) nr 575/2013, wówczas wszystkie ekspozycje wobec danego dłużnika należy uznać za ekspozycje cechujące się niewykonaniem zobowiązania. Instytucje, które decydują się na stosowanie definicji niewykonania zobowiązania na poziomie dłużnika, powinny określić w swoich wewnętrznych zasadach i procedurach szczegółowe zasady traktowania wspólnych zobowiązań kredytowych oraz przenoszenia statusu niewykonania zobowiązania między ekspozycjami.
96. Instytucje powinny uznać wspólne zobowiązanie kredytowe za ekspozycję wobec dwóch lub więcej dłużników, którzy w równym stopniu odpowiadają za spłatę zobowiązania kredytowego. Koncepcja ta nie obejmuje zobowiązania kredytowego dłużnika indywidualnego, zabezpieczonego przez inną osobę lub inny podmiot w formie gwarancji lub innej ochrony kredytowej.
97. W przypadku gdy warunki określone w art. 178 ust. 1 lit. a) lub b), lub lit. a) i b) rozporządzenia (UE) nr 575/2013 są spełnione w odniesieniu do wspólnego zobowiązania kredytowego dwóch lub więcej dłużników, instytucje powinny uznać wszystkie inne wspólne zobowiązania kredytowe tej samej grupy dłużników i wszystkie ekspozycje indywidualne wobec tych dłużników za cechujące się niewykonaniem zobowiązania, chyba że instytucje mogą uzasadnić, że uznanie poszczególnych ekspozycji za cechujące się niewykonaniem

zobowiązania jest niewłaściwe, ponieważ zastosowanie ma co najmniej jeden z następujących warunków:

- (a) opóźnienie w spłacie wspólnego zobowiązania kredytowego wynika ze sporu pomiędzy poszczególnymi dłużnikami, którzy muszą wywiązać się ze wspólnego zobowiązania kredytowego, przy czym spór ten jest przedmiotem postępowania sądowego lub innego formalnego postępowania prowadzonego przez właściwy organ zewnętrzny, które to postępowanie prowadzi do wydania wiążącego orzeczenia zgodnie z obowiązującymi ramami prawnymi we właściwej jurysdykcji; ponadto nie ma żadnych obaw co do sytuacji finansowej poszczególnych dłużników;
- (b) wspólne zobowiązanie kredytowe jest nieistotną częścią łącznych zobowiązań dłużnika indywidualnego.

98. Niewykonanie wspólnego zobowiązania kredytowego nie powinno prowadzić do niewykonania innych wspólnych zobowiązań kredytowych poszczególnych dłużników, podjętych z innymi osobami lub podmiotami, które nie muszą wywiązywać się ze zobowiązania kredytowego, które początkowo nie zostało wykonane; instytucje powinny jednak ocenić, czy niewykonanie danego wspólnego zobowiązania kredytowego wskazuje na prawdopodobieństwo niedokonania płatności w odniesieniu do innych wspólnych zobowiązań kredytowych.
99. Jeżeli warunki określone w art. 178 ust. 1 lit. a) lub b), lub lit. a) i b) rozporządzenia (UE) nr 575/2013 są spełnione w odniesieniu do zobowiązania kredytowego dłużnika indywidualnego, niewykonanie zobowiązania nie powinno automatycznie dotyczyć wspólnych zobowiązań kredytowych danego dłużnika; instytucje powinny jednak ocenić wspólne zobowiązania kredytowe pod kątem ewentualnej obecności elementów wskazujących na niedokonanie płatności w związku z niewykonaniem zobowiązania przez jednego z dłużników. W każdym razie, w przypadku gdy wszyscy dłużnicy indywidualni nie wykonali zobowiązania, ich wspólne zobowiązanie kredytowe także należy automatycznie uznać za niewykonane.
100. Instytucje powinny określić na podstawie analizy odpowiednich przepisów prawnych obowiązujących w danej jurysdykcji oraz ustalić w swoich wewnętrznych zasadach i procedurach identyfikacji dłużników, że ponoszą pełną odpowiedzialność za określone zobowiązania solidarnie z innymi dłużnikami, w związku z czym ponoszą pełną odpowiedzialność za całą kwotę tych zobowiązań, lecz z wyłączeniem zobowiązań kredytowych dłużnika indywidualnego, zabezpieczonego przez inną osobę lub inny podmiot w formie gwarancji lub innej ochrony kredytowej. Typowym przykładem byłoby małżeństwo, w którego przypadku – zgodnie z konkretnymi przepisami prawnymi obowiązującymi w danej jurysdykcji – rozdzielność majątkowa (system oddzielnych nieruchomości) nie miałaby zastosowania. W przypadku pełnej wspólnej odpowiedzialności za wszystkie zobowiązania niewykonanie zobowiązania przez jednego z dłużników należy uznać za element wskazujący na prawdopodobieństwo niedokonania płatności przez innego dłużnika i w związku z tym instytucje powinny ocenić, czy poszczególne i wspólne zobowiązania kredytowe tych

dłużników należy uznać za niewykonane. W przypadku gdy jeden ze wspólnych dłużników, którzy ponoszą pełną odpowiedzialność za wszystkie zobowiązania, dzieli wspólne zobowiązanie kredytowe z innym klientem, instytucja powinna ocenić, czy elementy wskazujące na prawdopodobieństwo niedokonania płatności występują również w odniesieniu do innych wspólnych zobowiązań kredytowych, podjętych ze stronami trzecimi.

101. Instytucje powinny również przeanalizować formy podmiotów prawnych we właściwych jurysdykcjach oraz zakres odpowiedzialności właścicieli, partnerów, udziałowców lub kierowników za zobowiązania spółki w zależności od formy prawnej danego podmiotu. W przypadku gdy podmiot indywidualny ponosi pełną odpowiedzialność za zobowiązania spółki, niewypłacalność spółki powinna również skutkować uznaniem niewypłacalności danego podmiotu indywidualnego. Jeżeli taka pełna odpowiedzialność za zobowiązania spółki nie istnieje, instytucja powinna oceniać właścicieli, partnerów lub znaczących udziałowców niewypłacalnej spółki pod kątem możliwej obecności elementów wskazujących na prawdopodobieństwo niedokonania płatności w odniesieniu do ich zobowiązań indywidualnych.
102. Dodatkowo, w konkretnym przypadku indywidualnego przedsiębiorcy, gdy podmiot indywidualny jest w pełni odpowiedzialny za zobowiązania zarówno prywatne, jak i firmowe, obejmujące aktywa zarówno prywatne, jak i firmowe, niewykonanie któregokolwiek zobowiązania prywatnego lub firmowego powinno skutkować uznaniem wszystkich zobowiązań prywatnych i firmowych za niewykonane.
103. W przypadku gdy definicja niewykonania zobowiązania jest stosowana na poziomie dłużnika w odniesieniu do ekspozycji detalicznych, próg istotności również należy stosować na poziomie dłużnika. Instytucje powinny jasno określić w swoich wewnętrznych zasadach i procedurach, jak należy traktować wspólne zobowiązania kredytowe podczas stosowania progu istotności.
104. Wspólny dłużnik, tj. konkretna grupa dłużników indywidualnych, którzy mają wspólne zobowiązanie wobec instytucji, powinien być traktowany jako dłużnik inny niż poszczególni dłużnicy indywidualni. Jeżeli spłata wspólnego zobowiązania kredytowego jest opóźniona, istotność takiego opóźnienia należy ocenić poprzez zastosowanie progu istotności, o którym mowa w art. 178 ust. 2 lit. d) rozporządzenia (UE) nr 575/2013, w odniesieniu do wszystkich wspólnych zobowiązań kredytowych przyznanych tej konkretnej grupie dłużników. W tym celu nie należy uwzględniać indywidualnych ekspozycji wobec dłużników, którzy muszą wywiązać się ze wspólnego zobowiązania kredytowego, ani wobec jakichkolwiek innych podgrup takich dłużników. Jeżeli jednak obliczony w ten sposób próg istotności dla wspólnego dłużnika został przekroczony, wszystkie wspólne zobowiązania kredytowe danej grupy dłużników oraz wszystkie indywidualne ekspozycje wobec dłużników, którzy muszą wywiązać się ze wspólnego zobowiązania kredytowego, należy uznać za niewykonane, chyba że spełniony jest jakikolwiek z warunków określonych w ust. 97.

105. Jeżeli spłata indywidualnego zobowiązania kredytowego jest opóźniona, istotność takiego opóźnienia należy ocenić poprzez zastosowanie progu istotności, o którym mowa w art. 178 ust. 2 lit. d) rozporządzenia (UE) nr 575/2013, w odniesieniu do wszystkich indywidualnych zobowiązań kredytowych danego dłużnika, bez uwzględnienia wspólnych zobowiązań kredytowych podjętych przez danego dłużnika wspólnie z innymi osobami lub podmiotami. Jeżeli obliczony w ten sposób próg istotności został przekroczony, wszystkie indywidualne ekspozycje wobec danego dłużnika należy uznać za cechujące się niewykonaniem zobowiązania.

10. Dokumentacja, zasady wewnętrzne i procesy zarządzania ryzykiem

---

Terminowość stwierdzania niewykonania zobowiązania

106. Instytucje powinny dysponować skutecznymi systemami, umożliwiającymi im pozyskiwanie odpowiednich informacji w celu terminowego stwierdzania przypadków niewykonania zobowiązania oraz przekazywanie odpowiednich informacji w możliwie najkrótszym czasie oraz w miarę możliwości w sposób zautomatyzowany personelowi odpowiedzialnemu za podejmowanie decyzji kredytowych, a w szczególności:

- (a) jeżeli instytucje stosują systemy automatyczne, na przykład systemy obliczania dni przeterminowania, elementy wskazujące na prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania powinny być kontrolowane codziennie;
- (b) jeżeli instytucje stosują systemy ręczne, na przykład ręczne sprawdzanie zewnętrznych źródeł i baz danych, ręczną analizę list zagrożeń i analizę list ekspozycji wstrzymanych, ręczną identyfikację korekt z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego, informacje powinny być aktualizowane z częstotliwością zapewniającą terminowe stwierdzenie niewykonania zobowiązania.

107. Instytucje powinny regularnie sprawdzać, czy wszystkie wstrzymane ekspozycje zagrożone są zaklasyfikowane jako cechujące się niewykonaniem zobowiązania i czy podlegają restrukturyzacji awaryjnej. Instytucje powinny również regularnie analizować wstrzymane ekspozycje normalne w celu ustalenia, czy którakolwiek z nich wykazuje elementy wskazujące na prawdopodobieństwo niedokonania płatności, określone w art. 178 ust. 3 lit. d) rozporządzenia (UE) nr 575/2013 oraz w ust. 49–55.

108. Mechanizmy kontroli powinny zapewniać, że odpowiednie informacje są wykorzystywane w procesie stwierdzenia niewykonania zobowiązania niezwłocznie po ich uzyskaniu. Wszystkie ekspozycje wobec dłużników, którzy nie wykonują zobowiązań, lub wszystkie właściwe ekspozycje w przypadku stosowania definicji niewykonania zobowiązania na poziomie

instrumentu w odniesieniu do ekspozycji detalicznych należy niezwłocznie zaznaczyć jako cechujące się niewykonaniem zobowiązania we wszystkich właściwych systemach informatycznych. Jeżeli zgłoszenie niewykonania zobowiązania będzie opóźnione, takie opóźnienie nie powinno prowadzić do błędów lub niespójności w zakresie zarządzania ryzykiem, raportowania ryzyka, obliczania wymogów w zakresie funduszy własnych lub wykorzystywania danych w ramach kwantyfikacji ryzyka. W szczególności należy dopilnować, aby zarówno wewnętrzne, jak i zewnętrzne dane sprawozdawcze odzwierciedlały prawidłową klasyfikację wszystkich ekspozycji.

Dokumentacja

109. Instytucje powinny dokumentować swoje zasady dotyczące definicji niewykonania zobowiązania, w tym wszystkie przesłanki stwierdzenia niewykonania zobowiązania i kryteria zwolnienia, a także powinny jasno określić zakres stosowania definicji niewykonania zobowiązania, a w szczególności powinny:

- (a) dokumentować operacjonalizację wszystkich elementów wskazujących na prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania;
- (b) dokumentować operacjonalizację kryteriów reklasyfikacji dłużnika, który nie wykonuje zobowiązania, do statusu wykonania zobowiązania;
- (c) prowadzić i aktualizować rejestr wszystkich definicji niewykonania zobowiązania.

110. Do celów ust. 109 lit. a) instytucje powinny szczegółowo dokumentować stosowanie definicji niewykonania zobowiązania poprzez uwzględnienie operacjonalizacji wszystkich elementów wskazujących na prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania, w tym powinny dokumentować procesy, źródła informacji i obowiązki w zakresie wykrywania konkretnych elementów wskazujących na prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania.

111. Do celów ust. 109 lit. b) instytucje powinny dokumentować operacjonalizację kryteriów reklasyfikacji dłużnika, który nie wykonuje zobowiązania, do statusu wykonania zobowiązania, w tym powinny dokumentować procesy, źródła informacji i obowiązki przydzielone poszczególnym członkom personelu.

112. Do celów ust. 110 i 111 dokumentacja powinna obejmować opis wszystkich mechanizmów automatycznych i procesów ręcznych, a w przypadku gdy jakościowe elementy wskazujące na prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania lub kryteria przywrócenia statusu wykonania zobowiązania są stosowane ręcznie – opis powinien umożliwiać powszechne zrozumienie i spójne stosowanie przez wszystkich członków personelu odpowiedzialnych za dany obszar działalności.

113. Do celów ust. 109 lit. c) instytucje powinny prowadzić i aktualizować rejestr wszystkich bieżących i poprzednich wersji definicji niewykonania zobowiązania co najmniej od

rozpoczęcia stosowania niniejszych wytycznych. Rejestr ten powinien obejmować co najmniej następujące informacje:

- (a) zakres stosowania definicji niewykonania zobowiązania, jeżeli w ramach instytucji, instytucji będącej jednostką dominującą lub którejkolwiek jej jednostki zależnej stosuje się więcej niż jedną definicję niewykonania zobowiązania;
- (b) nazwę organu odpowiedzialnego za zatwierdzenie jednej lub więcej definicji niewykonania zobowiązania oraz datę zatwierdzenia poszczególnych definicji niewykonania zobowiązania;
- (c) datę wdrożenia poszczególnych definicji niewykonania zobowiązania;
- (d) krótki opis wszystkich zmian wprowadzonych względem poprzedniej wersji;
- (e) w przypadku instytucji, które mają pozwolenie na stosowanie metody IRB – zmianę przydzielonej kategorii, datę przekazania właściwym organom oraz, w stosownych przypadkach, datę zatwierdzenia przez właściwe organy.

Wymagania w zakresie zarządzania wewnętrznego obowiązujące w odniesieniu do instytucji stosujących metodę IRB

114. Instytucje stosujące metodę IRB powinny przyjąć odpowiednie mechanizmy i procedury w celu zapewnienia, że definicja niewykonania zobowiązania jest wdrażana i stosowana prawidłowo, oraz w szczególności powinny zapewnić, że:

- (a) definicja niewykonania zobowiązania i zakres jej stosowania są właściwe i mogą zostać zatwierdzone przez organ zarządzający, komitet powołany przez ten organ lub kadrę kierowniczą wyższego szczebla zgodnie z art. 189 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 575/2013;
- (b) definicja niewykonania zobowiązania jest stosowana w sposób spójny do celów obliczania wymogów w zakresie funduszy własnych oraz odgrywa istotną rolę w wewnętrznych procesach zarządzania ryzykiem poprzez jej zastosowanie co najmniej w obszarach monitorowania ekspozycji oraz wewnętrznej sprawozdawczości na rzecz kadry kierowniczej wyższego szczebla i organu zarządzającego;
- (c) dział audytu wewnętrznego lub inna porównywalna niezależna jednostka ds. audytu regularnie kontrolują prawidłowość i skuteczność procesu stosowanego przez instytucję do celów stwierdzenia niewykonania zobowiązania, z uwzględnieniem w szczególności terminowości stwierdzania niewykonania zobowiązania, o której mowa w ust. 106–108; ponadto powinny zapewnić, że wnioski z audytu wewnętrznego i odpowiednie zalecenia oraz środki, które należy przedsięwziąć w celu wyeliminowania wykrytych słabości, są przekazywane bezpośrednio organowi zarządzającemu lub komitetowi powołanemu przez ten organ.